

Sāghanā. The Realisation of Life

Copyright © 2026 Editura For You

Toate drepturile asupra versiunii în limba română aparțin Editurii For You.

Reproducerea integrală sau parțială,
sub orice formă, a textului din această carte este posibilă
numai cu acordul prealabil al Editurii For You.

Redactare: Iuliana Leonti
Design copertă: Răzvan Mera
Tehnoredactare: Stelian Bigan

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Tagore, Rabindranath

Sadhana : desăvârșirea vieții / Rabindranath Tagore;
trad. din lb. engleză de Ana-Maria Datcu. -

București: For You, 2026

ISBN 978-606-639-813-8

I. Datcu, Ana-Maria (trad.)

821.214

2

RABINDRANATH TAGORE

Sadhana

Desăvârșirea vieții

Traducere din limba engleză
de Ana-Maria Datcu

Cuprins

Prefața autorului / 7

1. Relația individului cu Universul / 11
2. Conștiința sufletului / 29
3. Problema răului / 47
4. Problema sinelui / 65
5. Desăvârșirea prin iubire / 86
6. Desăvârșirea prin acțiune / 106
7. Desăvârșirea prin frumusețe / 121
8. Realizarea infinitului / 128

1

Relația individului
cu Universul

Civilizația Greciei antice s-a dezvoltat între zidurile orașelor. De fapt, toate civilizațiile moderne își au leagănul din cărămidă și mortar. Aceste ziduri își lasă amprenta adânc în mintea oamenilor. Ele ne fixează în mentalitate un principiu de tip „Divide și cucerește“, care ne creează obiceiul de a ne asigura toate cuceririle prin închiderea lor în fortificații și separându-le unele de altele. Separăm o națiune de altă națiune, cunoașterea de cunoaștere, pe om de natură. Această tendință naște în noi o puternică suspiciune față de tot ceea ce se află dincolo de barierele pe care ni le-am construit, iar totul trebuie să lupte din greu pentru a ne câștiga recunoașterea.

Când au apărut primii invadatori arieni în India, aceasta era acoperită de păduri imense, iar nou-veniții au profitat rapid de ele. Aceste păduri le-au oferit adăpost împotriva căldurii redutabile a soarelui și ravagiilor iscate de furtunile tropicale, le-au asigurat pășuni pentru vite, combustibil pentru focul sacrificial și materiale pentru construirea colibelor.

Iar diferitele clanuri ariene, cu căpeteniile lor patriarhale, s-au stabilit în diferite zone împădurite care ofereau avantajul special al protecției naturale și al abundenței de hrană și apă.

Astfel, în India, civilizația noastră a luat naștere în păduri și și-a căpătat caracterul distinct datorită acestei origini și acestui mediu. Era înconjurată de viața complexă a naturii, era hrănită și îmbrăcată de ea și avea legătura cea mai strânsă și mai constantă cu variatele sale aspecte.

Se poate considera că o astfel de viață tinde să aibă efectul de a toci inteligența umană și de a diminua stimulentele pentru progres prin scăderea standardelor de existență. Dar constatăm că în India antică circumstanțele vieții în pădure nu au copleșit mintea omului și nu i-au slăbit curentul energetic, ci doar i-au dat o direcție anume. Fiind în contact constant cu evoluția vie a naturii, mintea omului era eliberată de dorința de a-și extinde dominația prin ridicarea ziduri în jurul achizițiilor sale. Scopul lui nu era să dobândească, ci să realizeze, să-și extindă conștiința prin creșterea și integrarea în mediul său înconjurător. El simțea că adevărul este atotcuprinzător, că nu există izolare absolută în existență și că singura cale de a atinge adevărul este prin întrepătrunderea ființei noastre cu toate obiectele. Realizarea acestei magnifice armonii între spiritul omului și spiritul lumii a mobilizat efortul înțelepților care locuiau în pădurile Indiei antice.

Mai târziu, a venit o vreme când aceste păduri primordiale au cedat locul câmpurilor cultivate, iar orașe bogate au apărut peste tot. S-au înființat regate puternice, care

comunicau cu toate marile puteri ale lumii. Însă, chiar și în perioada de glorie a prosperității sale materiale, inima Indiei a privit mereu înapoi cu adorație la idealul său timpuriu al realizării de sine asidue și la demnitatea vieții simple a pustnicului din pădure și și-a extras cel mai mult inspirația din înțelepciunea depozitată acolo.

Occidentul pare a se mândri cu gândul că supune natura – ca și cum am trăi într-o lume ostilă în care trebuie să smulgem tot ceea ce vrem dintr-un aranjament neprietenos și străin al lucrurilor. Acest sentiment este produsul obiceiului statornicit de obsesia pentru zidurile orașului și antrenarea minții. Căci, în viața de oraș, omul își îndreaptă în mod natural lumina concentrată a viziunii sale mentale asupra propriei vieți și propriilor lucrări, iar acest lucru creează o disociere artificială între el însuși și Natura Universală în sânul căreia trăiește.

Dar în India perspectiva este diferită: ea include lumea și omul într-un singur mare adevăr. India a pus accentul întru totul pe armonia care există între individ și universal. Ea simțea că nu am putea avea niciun fel de comunicare cu mediul înconjurător dacă acesta ne este absolut străin. Nemulțumirea omului în legătură cu natura este că trebuie să-și procure cele mai multe dintre lucrurile necesare prin propriile eforturi. Da, dar eforturile sale nu sunt în zadar; omul are parte de succese în fiecare zi, iar aceasta arată că există o legătură rațională între el și natură, întrucât noi nu putem face ca nimic să fie al nostru, cu excepția a ceea ce este cu adevărat legat de noi.

Putem privi un drum din două puncte de vedere diferite: unul îl consideră ca fiind ceva care ne separă de obiectul dorinței noastre, caz în care considerăm că fiecare pas al călătoriei noastre pe el este ceva obținut cu forța în fața obstacolelor; celălalt îl vede ca fiind drumul care ne conduce la destinație și, ca atare, ca parte a obiectivului nostru. Este deja începutul creșterii noastre spirituale și, parcurgându-l, nu putem decât să câștigăm ceea ce ne oferă în sine. Acest ultim punct de vedere este cel al Indiei în ceea ce privește natura. Pentru India, marele adevăr este că suntem în armonie cu natura, că omul poate gândi tocmai întrucât gândurile sale sunt în armonie cu lucrurile, că el poate folosi forțele naturii pentru propriile sale scopuri doar pentru că puterea sa este în armonie cu puterea universală și că, pe termen lung, scopul său nu se poate opune scopului care acționează prin intermediul naturii.

În Occident, sentimentul predominant este că natura le aparține exclusiv lucrurilor neînsuflețite și animalelor, că există o ruptură bruscă și inexplicabilă acolo unde începe natura umană. În această viziune, tot ceea ce se află mai jos în ierarhia ființelor este doar natură, iar tot ceea ce poartă amprenta perfecțiunii, intelectuală sau morală, este natură umană. Este ca și cum ai împărți mugurele și floarea în două categorii separate și ai pune grația lor în contul a două principii diferite și antitetice. Dar mintea indiană nu ezită niciodată să-și recunoască înrudirea cu natura, relația sa neîntreruptă cu totul.

Unitatea fundamentală a creației nu este o simplă speculație filosofică pentru India, ci este obiectivul ei de viață

să realizeze această mare armonie în sentiment și în acțiune. Prin meditație și slujire, cu reglementarea vieții, ea și-a cultivat conștiința într-un mod în care totul are semnificație pentru ea. Pământul, apa și lumina, fructele și florile nu sunt pentru ea simple fenomene fizice care trebuie folosite și apoi lăsate deoparte. Ele îi sunt necesare în atingerea idealului ei de perfecțiune, așa cum fiecare notă muzicală este necesară pentru desăvârșirea simfoniei. India simte intuitiv că esențialul acestei lumi are o semnificație vitală pentru noi; trebuie să fim pe deplin conștienți de aceasta și să stabilim o relație conștientă cu ea, nu doar împinși de curiozitatea științifică sau de lăcomia avantajului material, ci realizând-o în spiritul empatiei, cu un sentiment profund de bucurie și pace.

Omul de știință știe, într-un anumit sens, că lumea nu este doar ceea ce pare a fi pentru simțurile noastre; el știe că pământul și apa sunt de fapt jocul forțelor care se manifestă pentru noi ca pământ și apă – nu putem să înțelegem decât parțial cum. La fel, omul care are ochii spirituali deschiși știe că adevărul suprem despre pământ și apă se află în înțelegerea noastră a voinței eterne care acționează în timp și prinde contur în forțele pe care le realizăm sub aceste aspecte. Aceasta nu este doar cunoaștere, așa cum este în cazul științei, ci o percepere a sufletului prin suflet. Aceasta nu ne conduce la putere, așa cum o face cunoașterea, ci ne oferă bucurie, care este produsul uniunii dintre lucruri înrudite.

Omul a cărui cunoaștere a lumii nu îl conduce mai în profunzime decât îl conduce știința nu va înțelege niciodată

ceea ce găsește omul cu viziune spirituală în aceste fenomene naturale. Apa nu doar îi curăță membrele, ci îi purifică inima, căci îi atinge sufletul. Pământul nu doar îi susține corpul, ci îi bucură mintea – întrucât contactul cu ea este mai mult decât un contact fizic, este o prezență vie. Când un om nu își dă seama de înrudirea sa cu lumea, el trăiește într-o închisoare ale cărei ziduri îi sunt străine. Când întâlnește spiritul etern în toate obiectele, atunci este eliberat, pentru că atunci descoperă semnificația deplină a lumii în care s-a născut; atunci se regăsește în adevărul perfect și armonia sa cu totul stabilit.

În India, oamenii sunt îndemnați să fie pe deplin conștienți de faptul că se află în cea mai strânsă relație cu lucrurile din jurul lor, trup și suflet, și să salute soarele dimineții, apa curgătoare, pământul roditor ca manifestări ale acelorași adevăruri vii care îi țin în îmbrățișarea lor. Astfel, textul meditației noastre zilnice este Gayathri, verset considerat a fi esența tuturor Vedelor. Cu ajutorul său, încercăm să realizăm unitatea esențială a lumii cu sufletul conștient al omului; învățăm să percepem unitatea menținută de unicul Spirit Etern, a cărui putere creează pământul, cerul și stelele și, în același timp, ne luminează mintea cu lumina unei conștiințe care se mișcă și există într-o continuitate neîntreruptă cu lumea exterioară.

Nu este adevărat că India a încercat să ignore diferențele de valoare în diferite lucruri, întrucât știe că aceasta ar face viața imposibilă. Sentimentul superiorității omului în scara creației nu lipsește din mentalitatea ei, dar are propria idee cu privire la ceea ce constituie cu adevărat superioritatea

acestui. Ea constă nu în puterea de a poseda, ci puterea de a uni. Prin urmare, India și-a ales locurile de pelerinaj oriunde exista în natură ceva măreț sau de o frumusețe specială, astfel încât mintea să poată ieși din lumea sa de necesități înguste și să-și conștientizeze locul în infinit. Acesta este motivul pentru care în India un întreg popor care anterior era consumator de carne a renunțat la alimentele de origine animală pentru a-și cultiva sentimentul de empatie universală pentru viață, un eveniment unic în istoria omenirii.

India știe că, atunci când, prin bariere fizice și mentale, ne detașăm violent de viața ineputabilă a naturii, când devenim doar oameni, iară nu oameni-în-Univers, creăm probleme derutante și, după ce am blocat sursa soluției lor, încercăm tot felul de metode artificiale, fiecare dintre ele aducând propria serie de dificultăți interminabile. Când omul își părăsește locul său de odihnă în natura universală, când pășește pe frânghia unică a umanității, aceasta înseamnă fie un dans, fie o cădere pentru el, trebuie să-și încordeze neîncetat fiecare nerv și mușchi pentru a-și păstra echilibrul la fiecare pas, iar apoi, în intervalele de oboseală, protestează împotriva Providenței și simte o mândrie și o satisfacție secrete gândindu-se că a fost tratat nedrept de către întregul sistem al lucrurilor.

Dar acest lucru nu poate continua la nesfârșit. Omul trebuie să realizeze deplinătatea existenței sale, locul său în infinit; el trebuie să știe că, oricât de mult s-ar strădui, nu va putea niciodată să-și creeze mierea în celulele stupului său, deoarece aprovizionarea perpetuă cu hrana sa vitală se află în afara zidurilor acestora. El trebuie să știe că, atunci